

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 — —
 Negyedévre . . . 2 — 50 —
 Egy hónapra . . . 1 — —
 Egy évre 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főúter 1828. sz.) barmennyre küldendő.

Előfizetési helyben:
 Főúter 1828. sz. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban (Főúter 1828. sz. alatti).

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVETELÉVEL

Hirdetési díj:
 Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagybobb terjedelmű a többzori hirdetések alkalmán jutányos áron vételekkel. Helységdíj minden külön bejelölésért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr.
 Nyilvántartási közlemények minden petit sora 50 krajczár.
 Hirdetéseket felvételnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főúter 1828. sz. alatt.
 Kéziratok nem adóznak vissza.

Fölvívás előfizetésre.

A „DEBRECZEN” huszhatodik évfolyamának negyedik évfolyamára, mely október hóval kezdődik, előfizetést nyitunk s fölkerjük t. előfizetőinket előfizetésük megújítására, valamint mindazokat, kik hátralekban vannak, e hátralekuk szives kiegyenlítésére.

A „DEBRECZEN” előfizetési ára:
Egy évre 20 korona (10 frt.)
Fél évre 10 korona (5 frt.)
Negyedévre 5 korona (2 frt 50 kr.)
Egy hónapra 2 korona (1 frt.)

Nemlani tévedések elkerülése végett kérjük a vidéki t. előfizetőket, hogy előfizetéseiket egyszerűen e cím alatt sziveskedjenek beküldeni: **A „Debreczeni kiadóhivatalnak, Debreczen.**

A „DEBRECZEN” szerkesztősége és kiadóhivatala

Népoktatásunk és a magyarosodás.

Ezredéves múltunk kevés volt még arra, hogy anyanyelvünk — a magyar nyelv kiszorította volna az idegen nyelveket.

Ma is, sajnosan bár, de az ország legtöbb részén idegen nyelven dicsérik az Istent és pedig egyszerűen azért, mert az iskolákban nem magyarul — magyar szellemben oktatnak, hanem németül, tótul, szerbül, vendül, oláhul stb. nyelven tanítanak.

Ennek oka pedig a mi közoktatásügyi rendszerünkben, a népoktatási törvény hiányosságában és iskoláinknak felelő ellenőrzésében rejlik.

Népoktatási törvényünk, melynek 25 éves jubileumát tanügyi apostolaink tavaly oly nagyszerűen végigvacsorálták, megengedi, hogy mindenki állíthasson iskolát és taníthasson olyan nyelven, amilyen neki tetszik, akár kínai nyelven is. Igaz, hogy ez a jubiléum törvény a nagyvilág csodájára amugy mellékesen hozzá teszi, hogy magyar nyelvet is kell tanítani, de már azt nem merete elrendelni, hogy magyarul kell tanítani.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

Sóhaj.

Beteg a kis kertben
 Az ibolya virág,
 Nem sok idő mulik,
 Kihül a nap-világ.

Fekete éjszakát
 Fehérre fest a hó.
 A szegény virágnak
 Meghalni ah mi jó.

Nem látja, nem érzi
 A zord, hideg telet
 Rávonja a szél a
 Fehér szemfedeleit.

... Eleteknek fáján
 Sárgák a levelek.
 Valjon minek élek,
 Ha mindig senyvedek! ?

Fekete László.

Egy kálvinista pap szózata — a debreczeni Kossuth szoborért. *)

Bámulatos az, milyen erő van a Kossuth nevében! Egykor férfi karok izmait duzzasztotta erőre ez a név s szívünk idegeit ma is megremegteti, ha olvassa látjuk, ha említeni halljuk. Mintha a múlt összes keserve és dicsősége, mintha a jövőnek minden ketsége és reménye benne volna ebben az egy névben: Kossuth Lajos.

*) E tárczák eredetileg a Debr. Híradóban jelent meg, de tartalma annyira megszívlelni való, hogy mi is szívesen azt közöljük olvasóinkkal. Szerk.

Ez mind azért történt, hogy a magyar kimutassa udvariasságát más nemzetek iránt, valamint azt is, hogy nyelvüket nem akarja megsérteni. És ime, a magyar udvariasság azt eredményezte, hogy most már az idegen nemzeteknek áll feljebb és mindenütt a magyar nemzet ellen agítálnak, becsmériék a magyart külföldön mindenütt s azt mind türelmeért teszik.

A legtöbb helyen azonban a népoktatási törvény e kis rendelkezését sem tartják meg szigorúan.

A mi tanfelügyelőink (tisztelőt a kevés kivételnek) eddig arra sem iparkodtak még, hogy megyéjük iskoláiban pontosan tanítsák-e a magyar nyelvet, mely bevezetéseket szolgálja a magyar nyelv — a hazai anyanyelvű tanításnak, mit minden nemzet a saját hazájában jogosan megkövetelhet és más nemzetek szigorúan meg is követelnek.

Tessék más állam iskoláiban megpróbálni idegen, pl. magyar nyelvet tanítani, ott bizonyára annak a tanítónak, a ki erre merne vállalkozni, rögtön fegyelmi vizsgálat nélkül is megmutatnák az ajtót, vagy annak az iskolai hatóságának, amely a magyar nyelv tanítását elrendelné, úgy a körmire koppanatának, hogy örökre elmenne a kedve az idegen nyelv becsmérléséről.

Nálunk pedig megengedik egyes felekezetek iskoláinak, hogy bármily nyelven taníthassanak, miniszteriumilag nem engedélyezett és nemzetellenes tanokkal bővelkedő tankönyveket használhassanak, sőt azt is, hogy külföldről importált »Schulverein«-imakönyveket terjeszthessenek stb.

Ezek ellenőrzés nélkül tetszésük szerint taníthatják a magyar nyelvet és senki sem győződik meg arról, hogy az kellő mértékben, vagy egyáltalán tanítatják-e.

Igy a felekezeti iskolákban a vallás-és közoktatásügyi miniszterium által kinevezett tanfelügyelők felügyelete alatt germanizálnak, tótosodnak, oláhosodnak stb. és mi több, a magyarok és nyelvük

ellen bujtogatnak — Az idegen ajku gyerekek, már az iskolában tanulják meg a magyar nyelvet gyűlölni, hogy felnőt korukban — amint a közelmúltban tapasztalhattuk — annál jobban tudjanak agítani.

Náluk az iskola nem az a hely, a hol ismereteket kell gyűjteni, hazafias érzést kell tanulni, illetve tanítani, hanem azon hely, ahol nemzetellenes tanokat hirdetnek, hogy a gyermekekből kiirtsanak minden nemesebb érzést, de főleg a hazaszeretet érzését. Nem oktatják, hanem butítják a gyermekeket, hogy később minél haladatosabb és mindenre felhasználható tömeget nyerjenek.

E szomorú állapotok, — e bábéli kép, mely hazánkban mindenütt feltalálható, a nemzetellenes bujtogatások nem fognak előbb megszűnni, amíg a tanfelügyelők a csanádmegei minta-tanfelügyelő módjára az iskolákban a magyar nyelv tanítását szigorúan meg nem követelik és a mulasztók ellen kiméletlen büntetés céljából feljelentéseket nem tesznek.

Azután nem fog ártani, ha a vallás-és közoktatásügyi miniszter egy kicsit rápírt azokra, akik a magyar nyelv tanítása körül mulasztásokat követnek el, mert higgye el kegyelmes ur, ez a magyar nemzet jogos kívánsága!

Pedagógus.

Kossuth Ferenc választói joga.
 Nem régen az összes hazai lapokat az a hír járta be, hogy Kossuth Ferenc, a kit oly szeretettel emelt magához a nemzet, Czegléden egy régebben szerzett ház- és földbirtok után választói jogosultságot nyert. A központi választmány Kossuth Ferencet ennek folytán választmányi képviselőválasztók listájára beiktatta a képviselőválasztók listájára. E hírt mindenütt az országban leplezetlen örömmel fogadták már azért is, mert e tény reményt nyújtott arra, hogy a nagy Kossuth fia már a jövő évben választó és megválasztható polgára lehet Czegléd városának. Ezzel lett volna megpecsételve az a frigy, melyet a haza kötött eddig távol élt fiával. A választói jogosultság ellen azonban fellebbezést nyújtottak be a központi választmányhoz. E fellebbezés hű története a következő:
 Kossuth Ferenc Czeglédén egy öt osz-

üdvös lehet, és ezzel átadjuk a szót az ágyai ev. ref. egyház dérek lelkészének. Fölvívása, mit ő »Szózat«-nak nevez, itt következik:

SZÓZAT.

Különösen Magyarországi kálvinista és Lutheránus volt jobbágyokhoz, de általában minden jó magyar hazafához is.

Ezer esztendeje annak, hogy a magyarok itt lakosok.
 Ezer esztendeje annak, hogy dicső őseink elfoglalták s megalapították ezt a Hont, melynek mi fiai vagyunk.

Ha megtekinjük Hazánk és nemzetünk eorsának menetelét: úgy találjuk, hogy ezen idő alatt szakadatlan harcban állottak Hazánk hű fiai, küzdve szabadságot, küzdve alkotmányt, függetlenségért, az emberiség e legdrágább kincséért.

És e küzdelemben, avagy nem volt-e idő, a mikor »szétszórt« hajával, veres homlokával állt a viharban maga a magyar?

Nem volt-e idő, a mikor nemzetünk, a szabadságért, egyenlőségért és testvériségért küzdött hős oroszlan, árulás merges nyila által ejtett el... és bár nem érte halálos dőfés, bár mozogtak meg a nemzet szívének vérvó idegei: Baes falank, dicsélen tört ütött e felholt tetemen? ...

Nem volt-e idő, a mikor a magyar nemzetet, ezt a nagyerejű s a Filiszteusokat retentenes karral szitáló Sámson, hízlekedő Delilah vették körül s tetetett szeretet édes italával altatván el: elvagták erejének törését, elvették szeme viágát s mesterkelt kínokat gondoltak végperceire, hogy mint vak Sámson elne... kínosan... sokat?

Es visszahozzam-e emléketekbe ama nehéz idöket a mikor meg fennállt az urberiség? Egeszen 1848-ig nem volt a szegény jobbágynak Magyarországon csak egy talpalatnyi,

tályból álló ház és néhány hold erdő telek-könyvi tulajdonosa, a melyeknek állami adója teljesen rendben van. Ennek alapján tehát teljes joggal bír arra nézve, hogy Czeglédén a képviselőválasztók 1895 re érvényes választói listájára felvételnek. Így tehát a központi választmány szept. hó 5-én tartott ülésében Kossuth Ferencet — felszólalása folytán — beiktatta a czeglédi képviselőválasztók listájára. Ezen az ülésen a központi választmányok kilenc tagja volt jelen s a határozatot egyhangulag hozták. Nem gondolta senki, hogy Czeglédén akad ember, a ki Kossuth Lajos fia ellen, midőn polgári jogainak megszerzéséről van szó, föllépjön. És azért mégis adtak be Kossuth Ferenc választói joga ellen fellebbezést Szász Károly járásbírósi irnok adta be azt. A fellebbezési határidő lejártá előtt néhány nappal Budapest-ről egy titokteljes ur jelent meg Czeglédén s ott Arányi, kinevezett rendőrkapitánnyal tanácskozott. E tanácskozás után a múlt kedden Szász Károly irnokot sürgönyileg felcizálták Budapestre egy »nagy befolyású egységhez«, a ki a fellebbezést neki okmányokkal fölszerelve teljesen készen átadta. Szász még az nap a gyorsvonattal visszautazott Czeglédre s nyomban beadta a fellebbezést Kossuth választói joga ellen. E fellebbezéshez csatolt egyik okmány folyó évi szeptember 17-én kelt Romában s a Romában székelő osztrák érkevség és közös külügyminiszterium útján érkezett. Ebben az van bizonyítva, hogy Kossuth Ferencet külön törvényvel vették fel az olasz állampolgárok sorába. A másik okmányban Pestmegye alispánja bizonyítja és igazolja, hogy Kossuth Ferenc nem magyar állampolgár. Daczára annak, hogy az irnok e tetteből a czeglédiekre semmi árny nem hárulik, a czeglédi polgárság fel van háborodva, s mozgalom indult meg, hogy őt és Arányt a társaskörökkel együtt a központi választmány bojkottálják. Ennek nesztét véven a főkapitány Arányi, több tekintélyes polgári fölvívott, a többek között B. Molnár Sámuel volt orsz. képviselőt és volt polgármestert, a kit különösen felelőssé tesz arra az esetre, ha Szász Károly becses személyében valami bántódás esik. A többek közt ezt mondá a kapitány: »Az egész ország nyugalma függ attól, hogy Kossuth Ferenc ne legyen a választók listájában. Mert ha Kossuth Ferenc politikai szerephez jut, felfordul az egész ország.« Azt is hozzátette, hogy nem is gondolják, milyen magas helyről jött parancs folytán cselekedett Szász Károly. A czeglédi központi választmány összes iratait a belügyminiszter följelentéremagához fölterjesztetni rendelte s így az összes iratok törvény ellenére a belügyminiszteriumnál vannak.

egy sirmak való földje sem, melyről elmondható: ime, ez az enyém!

1848-ig learathatta ugyan megérett gabonáját a szegény jobbágy, de nem takaríthatta be azt addig, míg a földes uraság meg nem dézmáltatta. Letörhette tenyerijét, de heteken át kellett rakáson őriznie s csak akkor hordhatta haza, ha előbb kivette abból a maga részét a földes uraság.

1848-ig még éjjeli csendes álmából is felverte a szegény jobbágyot az uradalmi »szabados« azon parancs szava, mely tudtára adta, hogy másnap és azután is ki kell állani ez uraság szolgálatára.

Ezt a terhes igát Kossuth törte össze, az urberiséget az ő hatalmas szava s lángelkének ereje törölte el. Ő szabadította fel a jobbágyokat.

A magyarországi jobbágyok Megváltója tehát nem más, hanem Kossuth Lajos!

Az egész Haza minden rendü-rangu fiai hálaival tartoznak ugyan Kossuth Lajos iránt, de a hálatartozás legnagyobb mértékben mégis a volt jobbágyokat kötelezi.

Es mivel róhatnák le Magyarországot volt jobbágyai a Kossuth Lajos iránti hálatartozást méltóbban, mintha a Kossuth által szabadá tett föld ez évi terméséből áldoznak azon a szent oltáron, a melyet »Kossuth-emlékszobor«-nak neveznek?!

Magyarországon nem volna szabad lenni egyetlen volt urberes községnek sem, a hol a volt jobbágyok nem adják meg ez évben gabonatermésükből amia a Kossuthé Kossuthnak.

Fel tehát lelkészek, tanítók, községi jegyzők, egyházi és községi előjárók!... aljátok a gyűjtés élére s tegyetek úgy, mint ahogy mi tettünk itt Ágyán Aradvármegyében 1600 lelket számláló volt urberes községében.

emlékszünk reá, ador preposit-plé a béke jelszava meloyan dolgoka esek megzavarai már el s mg rajabban egy tet- Egy vegyes há- (a házaspár ne- nygyermekét, ki atus vállalás lett sz tette. — A ekkor pedig a tudta é: beleegre- szerint eltemette. mán följelentet- bizonyára meg ritónék, hogy a ni meg a maká-

ttja. Szinte meg- zseri hipnotikus en új fordulat a- ranyban, hogy a tot be fogják szün- nek nem is kerülne törvényeszi or- nyászék kiadta ta- on Ella második nyvet, többek előtt egy a jegyzőkö- yv- sncs s a további ágáhat alapul. — z, hogy a vizsga-

arraktár közmény- és áruaktar városához nagytá- vi rendes közgyű- rmeister elnökiele at után az igazga- k föl. E szerint a zletében az ösz- at tesz ki, tősbet kárhelyiségeket hi- gy hogy azok 80 zezzerre befogadn. onatkozó s a feül- zsgált és rendben ye: raktárber czi- k, jelen év tiszta szolja az igazgatósá- g részvényenkint 5 ki: 10% 450 frt ródittassék; 3% ot szviselek jutalm- zant marad a tiszta Ehez adva a mut 1865 frt 41 krnt, marad 5524 frt 45 vasolja az igazgató- euk részvényenkint kávit gyarapítására A fennmaradó 1524 gyek elő. A közgyű- zatóssági jelentést és Holländer Gyula és nyok által meghata- en az igazgató-sági oket uolag megva- ság év: jelentést a elfogadta. A fölü- megadta a fölment- ota őket. A közgyűl-

örlése. A kis lutri sztyársorsjáték ter- pénzügyminiszter, huzai bankot bizo- tettek a részletes pénzügyminiszté- alaposan áttanulm- ké a legalkalmasabb móny a szerződést meg a törvényj- meg ebben az esz- eon kerül.

evonása. A régi 20 sának határideje tu- jar le. Mihelyt ez on kiadja a rende- zárosok, egykrajca- bevonásának határ- E rendelet szerint szinológ 1895 decz- salomban és helyük kkel és bronz pén- A bevonás nem fog rt temerek tiz- és lomban. A fekrájca- egy a dolog, mert a gytlan e pénzdarabok galomba se kerül é bever. E rendzabá- a koronaártekekkel e ökszítsek és ezt elrendelni, míg az — az ezüstforintos a forgalomkól.

ara Szolnokon armegében mozpa- k, hogy az igazsg- jék, hogy a szolnok- ek kamara alakítási helye természetesen ró egylet. f. hó órskor tartotta a z uó közgyűlését. A gyelő-tanárn nyitotta

meg rövid üdvözlő beszéddel. Azután a tisz- tikar alakították meg következőképen: Elnök Medgyesi Károly 4 jh. Főjegyző: Konrád Er- nő 1 jh. Pénztárnok: Balogh Béla 1 jh. Al- jegyző: Gulácsy János 7. o. Könyvtárnok: Ma- darassy Gyula 7. o. Valasztmányi tagok a jog- ról: Szűcs Miklós 3 jh. Szenthe Kálmán 2 jh. Theologiáról: Veres István 3 th. Kuthi Zsolt 2 th. Gymanasiumról: Kiss-györgy Ja- nos 7. o. Papp Lajos 7. o. Tanfolyamvezetők haladónál és gyakorlóknál: Medgyesi Ká- roly 3 jh. akad. kezdőknél: Balogh Béla 1 jh. kezdőknél: Nagy Gyula 8. o. Az egyletnek 75 tagja van.

* **Felhívás!** Debreczen város összes munkásaihoz, u. m. nemet, magyar, szür- és nőszabó munkásokhoz.

Tisztelt szaktársak! A debreczeni szabó munkások szakegye- lete már mintegy másfél év óta megalakult, de céljait, gyenge anyagi viszonyai miatt tö- kéletesen nem teljesítette, annál nagyobb buzgalommal ragaduj meg az alkalmat, a mit fokoz nemcsak a töké gyanapodása, ha- nem a tagok pártolása is, a mi napról-napra növekszik. Felhívjuk a debreczeni szabó mun- kások figyelmét, hogy az egylet tagjai részére, novemberben megnyitja a tanfolyamot:

- I. Szabászati tanfolyam;
- II. Rendes tanórák a világtörténelemből, rhetorikából és földrajzból.
- III. Minden főban tudományos felolvasás, s minden bétan egyleti estély.
- IV. Digtalan munka-közevetítés.

Tisztelt szaktársak, irakozzatok tehát a szakegyletbe minden vasárnap délután és hét- főn este az egylet helyiségében, a Brüll Mór- fele vendéglőben a salétorn térer.

Szaktársi üdvözléssel az egyleti elnökség.

* **A részeg ember büszkesége.** Részeg ember: (Rámered a holdvilágra) Hát még maga is be- zez? Mit henegez maga? Hiszen maga csak kétszer telik meg egy hónap alatt, a míg én mindennap meg- telek.

* **Szüreti határidők** A debreczeni szülőbőben a következő napokon tartatnak meg a szüreték:

Okt 3 és 4 én: a tőczős, posta, és varga-kerítés.

Okt. 4 én és 5-én: az új, köntös, hat- van-utcai és homokkertekben.

Okt. 10 és 11-én: a sesta, vén, csige és boldogfalvai kertekben.

* **Esti tanfolyam.** Kereskedelmi Aka- démiánkon felmentek részére az idén is nyil- k szaktanfolyam, melynek tantervi a ke- reskedelmi-isme és levelezés, könyvvitel és számtan; az előadások négyser hetenként esti 8-10 órákban tartatnak, s október hó 8-án kezdődnek. A ki részt kíván venni, okt. hónap első hetében a délelőtti órákban irakozhatik be, s ez alkalommal a 20 frtnyi tandíj egy összegben fizetendő. Az előadá- sok megkezdése után nem vesznek föl többé újabb jelentkezőket.

* **Párbajozó jegyzők.** Kun István porozlóli masodjegyző és Himfy Géza tiszafü- redi segédjegyző Justás Gusztáv tiszpartii fü- zésében szept. hó 26-án pisztolypárbajt vívtak. Kun István segédei Vedlik Lajos és Inczedy Bertalan, Himfy segédei Varkody Ignác és Horvath Elek voltak. A párbaj nem végző- dett sebesüléssel s a felek kibékültek.

* **Halálozás.** Strobl Ferencz, m. kir. ál- lamvas-uti főellenőr s debreczeni állomásfő- nök, a magyar államvasutak egyik legképzet- tebb s legbuzgóbb hivatalnok, elhunyan, mé- lyen lesújtott családja a következő gyászjelen- tést adta ki: „Mely fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejtethetlen jó ferjnek, apának, testvérnek, sógorának és rokonnak Strobl Ferencz magy. kir. államvasuti főellenőr-állo- másfőnöknek és az arany érdemkereszt tul- donosának folyó hó 30-én éjelti 1 órakor, éle- tének 43 dik, boldog házasságának 11-dik évé- ben szívvelhűdésként következők történt gyá- szos kimúltát. Kedves halottunk hült te emei kedden, október hó 2-án d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a magy. áll. vasut nagy állomásától a szent-anna-ut- czai sarkterbe örök nyugalomra tetetni, mely végtisztességtelre rokonainkat, barátainkat, az elhunynak pályatársait szomorodott szív- vel meghívjuk. Az engesztelő szent mise-áldo- zat október hó 4-én d. e. 8 órakor fog az egek urának bemutatattni. Debreczen, 1894. szeptember hó 30-án. Bátoros neje Özv. Strobl Ferenczné sz. Lung Vilma gyermekei: Vilmos, Henrik, Margit, Eda, Olga. Testvérek: Strobl János nejevel és gyermekeikkel; Strobl József nejevel és gyermekeikkel. Nővérei: Schöplin Karolin sz. Strobl családjával; Holik Berta sz. Strobl családjával. Az örök világosság fénys- kedjek neki! Az államvasutak debreczeni állo- másának tisztikara külön gyászjelentést adott ki.

* **Az iparos-tanoncziokai bi- zottság** szombaton délután 3 órakor Eöry Sá- muel elnöklele alatt a város-házban, az árvászeki tányári helyiségben, gyűlést tartott, a melynek tárgyat a tanfelügyelő átiratának tudomásul vétele és az átirat folytatás szükségessé vált in- tezkedések megvitatása képezte. A bizottság ugyanis a múlt hó 12-én gyűlést tartott az építéssel foglalkozó iparos tanoncok teli okta- tására nézve. Az erre vonatkozó határozato- kat magában foglaló jegyzőkönyvet a bizottság a tanfelügyelőhöz terjesztette által megér- tés- véget. A tanfelügyelő azonban ezen határozato- kat nem hagyta jóvá. E miatt vált aztan szükségessé a szombati gyűlés összehívása. A

tanfelügyelő átiratában megjelöli a jegyzőkönyv azon pontjait, a melyeket nem hagyhat jóvá s egyuttal utasításokat ad azoknak mi módon való átalakítására nézve. Főpontozan átiratban, hogy ne két, hanem egy tanító keze alá bizas- sék a tanoncok teli tanfolyamának vezetése. A bizottság a tanfelügyelő átiratát tudomásul ve- zteti és az abban foglaltakhoz képest határoz. Kimondja, hogy megkezesést intéz a városi ta- nácz-hoz az irat, hogy a tanfolyam vezetésével a tanács Vantsa György rajztanítót bizza meg. A bizottság módosított határozatait ismét átküldi a tanfelügyelőnek.

* **Képviselő-választók névsora.** Az országgyűlési képviselő-választók 1895. évi névjegyzéke ellen beadott felszólamlások és észrevételek felett a központi választmány határozott. A hozott határozatok a f. év október hó 2 től kezdve — a vonatkozó törvény ér- telmében — 10 napi közzemlére kitették s azok a felszólalást és észrevételt tett érdekel- tek által naponként, a városház jegyzői szo- hájában, a hivatalos órák alatt megtekinthe- tők. A hozott határozatok ellen a Curiahoz intézendő fellebbezések f. hó 12-ik napjáig bezárólag a központi választmány előnöke- zkedve beadandók. A fellebbezés irásiban nyuj- tandó be s ahhoz új bizonyítékok is melékel- hetők.

* **Önkéntesek tiszti vizsgája.** A csász. és kir. 39. gyalogezred debreczeni önkéntesei szombaton fejezték be tiszti vizsgá- kikat N.-Váradon. Igen szép eredménnyel tettek le a vizsgát, miután 22 önkéntes közül csak 2 bukott el, és egy vissza lépett. Tiszti vizsgát ketten tettek kiüntetés-sel.

* **Idejekorán leszüretelt szálló.** Szomorú tapasztalatra ébredt Mors Sándor, Rácz bandájának buzgó klárinetosa. Ugyanis midőn tegnap reggel kiment a boldogfalvai szállójába, elképedve látta, hogy annak a kert ajtaja fel van törve de még nagyobb lett a meglepetése, amidőn körül nézett s egy fűrt szőlőt sem talált az egész kertjében. Leszüre- telték azt előle. — A szegény klárinetos kára közből 180 forint. A szőlő-tolvajokat nyo- mozzák.

* **Utóállítás.** A Komáromy-házban levő katonai ügyosztálynál utóállítás lesz e hó 5-én. Erre helyből 1, vidékről pedig 5 egyén jelent- kezett.

* **Koszoru-estély.** Okt. hó 7-én, azaz vasárnapon, a »Korona-vendéglő disz- termében, K a s z á s G á b o r, hatóságilag en- gedélyezett tánczenét, koszoru-estélyt rendez. Kezdeté 1/8 órakor. Bolepti díj személyen- ként 70 kr.

* **A rendőrség köréből.** Erdélyi Ist- ván, II. ker. rendőrfőkapitány szabadágyújának letelte után ma foglalta el hivatalát.

* **Mennyi bor termelt?** A borte- melő gazdáknak természetüdvale öleg be kell jelenteniök a rendőrségnek. — A II. ker. ka- pitánysághoz eddig 241 termelő jelentett be 1520 hl. és 20 liternyi bortermést.

* **Élővirág üzlet** Janatka Alajos fi- atal tőrékvő év virág kereskedőnek mai la- punkban közé tett hird-tésére felhívjuk olva- sóink figyelmét.

Színház.
(Bemutató előadások.)

Ismét megnyitá Tháliának debreczeni fényes csarnoka. Bevonultak abba a szinmű- vesztet papjai és papnői, hogy a hosszú őzi és téli estek unalmát elfeledtesék a debrecze- ni közönséggel. Legyenek üdvözölve s siker kísérje működésüket.

A bemutatott előadók szombaton és va- sárnap tartattak meg. Szombaton este »IV-ik László«, Dobsa Lajos történelmi drámája ada- tott. Berlet-szünetben lévén az előadás, a pá- holyok üresek maradtak, ellenben a földszint szépen megélt. Magyaról az előadásról nem sok mondani valók van. A szereplőkön bi- zonyos kedvetlenség volt észrevehető, nem lel- kesedésből játszottak, csak robot munkát vé- geztek, a mi annak tudható be, hogy melagabb fogadtatásra számítottak a közönség részéről. Hiába, nem elég a sikerhez a művészi lelke- sedés, — a nézőtér hangulata visszahatással bír a színpadra s ha a nézőtér hidegen marad, a színész sem melegsik föl, mert e hidegség lelohasztja lelkesedését s tört szányaival csak vergődik, de magasra emelkedni nem bír.

Ennyit a szombati előadásról.

Tegnap este a »Hortobágyi virtus«, Gyön- gyi Izsó népszínmű-udonása, már nagyobb közönséget vonzott. Különösen a karzat volt zsufolóság telve. Mindenki valami debr. illetve hortobágyi szpecialitást várt; eredeti, hortobá- gyi alakokat, kik debr. nyelven beszélnek, debrecze- ni módon gondolkoznak és tesznek.

A közönség azonban szerfelett csalódott. Az a szerelmi dráma, mely a darabban lejá- tódott, megtörténhetett má-ut, megtörténe- tett volna talán a fővárosban is, csak a hor- tobágyi pusztán nem. Gyöngyi egyáltalában nem ismeri a pusztai életet; azok az alakok, me- lyeket ő népszínművében szerepeltet, se Deb- reczenben, se a hortobágyi pusztán nem létez- nek; a debreczeni illetve hortobágyi nép- mérseklete egészen más, mint azt Gyöngyi fel- tünteti, az elfogadható alakok pedig (pl. a gu- lyás számadó) már ismeretesek régből nép- színműveinkből.

Egyáltalában nagyon sok reminiscenziát

találunk e darabban, azt azonban elismerjük, hogy a reminiscenziák ügyesen vannak el- ismerve s csak a népszínműirodalom alapos ismerője fedezí föl, hogy most nem Gazda Te- ruska, hanem Feledi Boris, nem Barna Laci, hanem Göndör Sándor beszél. Így vagyunk a többi alakokkal és jellemekkel is. Egyetlen új, eredeti alak sincs a darabban, pedig a hortobágyi pusztá igen gazdag tősgyökeres magyar, népies alakokban, de ezeket Gyöngyi legfeljebb a vasuti kocsi ablakából látta, de lelki vilá- gukba behatolni nem tudott.

Egyetlen jó oldala a darabnak, hogy a szerző ismeri a színpadi hatás titkait s né- mely jelenetben ügyesen használja fel azokat. De ez természetes is, hiszen Gyöngyi régi színész, így volt alkalma tapasztalni, hogy mely esz- közök igénybe vételével lehet hatást előidézni. A debreczeni tájszólás azonban niucs híven visszaadva. Csak itt-ott csendül föl a debrecze- ni nyelvjárás egyes specialitása (pl. »sz- szekülbözték« stb.), a darab legnagyobb ré- szében ellenben a magyar tudományos akadá- mia szótára szerint beszélnek a hortobágyi alakok s úgy érzelgnek, mint valami szenti- mentális német govtornante.

A K r é m e r Jenő (Barna Gyurka) által előadott komikus dalok (»Tur a dísző« stb.), megenedjük, bele illenek a darab keretébe, de ezen dalokat is Benedek János munkatár- suktól hallotta legelőször a szerző, ki magán- társaságok mulattatására sokkal kacagtatóbb hatással adta azokat elő, mint tegnap Krémer. Mi, a kik eredeti forrásból gyakran hallottuk e dalokat, a Krémer előadása által nem vol- tunk elragadtatva, mert abból sok érdekes színezés hiányzott. A közönség azonban, mely most hallotta azokat először, megtapsolta és megújratja.

A darab furcsa meséje különben a kö- vetkező: A hortobágyi virtus kint a pusztán, a csárdában játszik. Gazda Márton hortobágyi csárdás, kinek az első feleségétől egy nagy leánya maradt másodsorra elvesz egy hozzá nem illő fiatal leányzó, Aléanyzó, (mint asszony) persze megcsalta, még pedig egy Barna Laci nevű kanászzsal. Mielőtt ez a dolog kislüne, kislül az, hogy Gazda uram felnőtt leánya is szerelmes Lacziba (a ki különben a menyecs- kével való viszonyt már lelkéből megunta és lelkifurdalásokat érez.) Gazda Márton szörnyen larmaz, mikor a felesége hűtlenségét megtudja, de egyelőre megelégszik azzal, hogy a felesé- get egy tanýára számúli, leányát pedig, nem akarván őt boldogalanná tenni, odaigéri Barna Laczinak.

Az esküvőkor azután a bűnös asszony a Hortobágyról Debreczenbe jövő vonat elébe veti magát s összeroncsolt holttestét a hortobágyi csárdához viszik, midőn ott javában tánczol a lakodalmis népség.

Ezzel végződik a darab, mely inkább e czimet érdemelte volna:

»Első vasuti szerencsétlen- ség a Hortobágyon«.

A fővárosi népnek s a fővárosi kritiku- soknak, kik sem a Hortobágyot, sem annak lakóit nem ismerik, tetszhetett ez a darab. — de mi, kik a népeletet valamivel jobban ismerjük, mint a színszövből írva avanzvő- zött Gyöngyi, nem kérünk az ilyen »népszin- művek«-ből.

A szereplők közül első sorban T i s z z a i n é t (Teruska) kell kiemelnünk, ki élenk, kedves játékaival most is nagy sikert aratott, továbbá S á n d o r E m i t (Gazda Márton), A r d a i I d á t (Veron), F e r e n c z y t (Barna La- czi) ugy játékában való haladása, mint szépen előadott dalaiért; B á c s K - t (csikós számadó), P ú s p ö k i t (gulyás számadó) s a szép re- ményekre jogosító ifjú R ó z s a h e g y i t. (Szolgaleány.)

Végül felemlítjük, hogy a színpadi disz- letek újra át vannak festve. Rajuk is fert a festés, mert már olyan kopottak voltak, mint valamelyik debreczeni kofa múlt századbeli vikiera.

TÖRVÉNYSZÉK.

A nagyváradai ítélet.

Kiros feltűnést fog kelteni országszerte a nagyváradai törvényszék ítélete, a melyben Örléy, a ki Kálmán Józsefet párbaj- ban megölte, — kilencz havi államfogházzal sújtotta.

Egy életért, egy család mérhetetlen fájdalmáért, özvegyggyé tett hivesztársért kilencz hónap államfogház. S miért ölte meg? Egy- szerű uraskodhatnából, a mint jó magyarul mondják: legénykedésből.

Két fiatal ember a nyarolás unalmát olyanképen akarja elűzni, hogy udvarolgat egy színhazi hölgyeknek, a kit egy színhazi kriti- kus elég merész volt megkritizálni. A két fiatal ember megveri a kritikust s a nagyvá- radi sajtó, igen természetesen elesen kikél az erőszakoskodók ellen.

Ebbe a dologba minden ok nélkül bele- ártja magát egy harmadik fiatal ember s pár- bajra kényszeríti Kálmán Józsefet, a kit az uj- ságírók maguk között szövívőnek ismertek el.

Kálmán kiállt a pisztolyos elő, s a go- lyó halálra sebezti.

Mindannyian emlékezünk meg reá, milyen óriási felháborodást szült ez az est. Egyesek és tarsaságok a legnagyobb megalankodással beszéltek meg az esetet. A magyar tarsadatom egyhanguan elítelt: a lovagiaság szabályai szerint való emberölést, ebből kifolyólag or-

szágos mozgalom indult ki a párbaj ellen s ország-világ várta, hogy a bünt megtoroló igaz- ságszolgáltatás keze reá nehezedjék érdeme szerint a bűnösre.

Nem akarjuk a törvényszék birának íteletét felülbírálni, nem akarjuk korlátozni az ő lelkiismereti szabadságukat, vegre is min- den bíró saját egyéniségével tudja csak mér- legelni az enyhítő és súlyosbító körülmé- nyeket, a melyek őt egy ítélet meghozatalára indítják.

De nem hagyhatjuk szó nélkül ezt az ítéletet, — nem hagyhatjuk szó nélkül azért, mert a büntető törvénykönyv, a büntető jog egész alapeszméjével, egész morál filozofijá- val ellenkezik.

A büntetést — a törvény filozofija szer- int — azért szabják ki a bűnösre, hogy elég- tetélt szolgáltsanak a megsértett tarsadalom- nak, a felelyogatott jogrendnek. — Büntet a törvény, hogy expiálja a tarsadalmat. Büntet, hogy elrettense a gyönge morális fele- gással bírótak.

Nos hát ez a nagyváradi ítélet nem békít ki senkit, nem békíthet ki senkit.

A magva ennek a büntetnek az, hogy kényszerített, hogy kereste az alkalmat, hogy előkészítette, gondo-au, czéltudatosan, megfön- tolvá ezt a tragediát.

Ebben az esetben csak is egy embert kötött a konvenczió, a tarsadalmi kényszer s a felett már a legfelsőbb igazságszolgáltató ítélt.

A másikat, a ki fölött a törvényszék ítélt, nem kötötte semmiféle tarsadalmi kényszer. — Maga akarta, maga kereste a bajt. S éppen ezért nem nyugtázza meg a felelőzetét kedéye- ket ez az ítélet, azért nem békít ki, mert nél- küldzi szigorában a morális súlyt.

Nagyvárad, szept. 29.

Az Örléy Kálmán fele pisztolypárbaj ügyében a kir. törvényszék ma délelőtt tíz órakor hird-tte ki az ítéletet, Millye Sándor elnöklele alatt.

Örléy György — az ítélet szerint — a büntetőtörvénykönyv 298 és 296 szakaszaiba ütköző párbajvétségben bűnösnek mondatik ki és a 96-ik paragrafus alapján 9 h a v i a l l a m f o g h á z r a ítélték.

A jelenvolt nagyszámu közönséget rend- kívül meglepte az ítélet s elégedetlenségének hangos kifejezést is adott egy, hogy az elm- nök kénytelen volt a hallgatóságot csendre inteni.

A segédek a törvényszék fölmentette. Örléy megnyugodott az ítéletben, — az ügyész azonban bejelentette fellebbezését.

* **Időjárás.** A minimum, mely tegnap északi Nemetország fölött feküdt, ma már alig ismerhető fel, azonban Felső Olaszország kör- rül új minimum körvonalai mutatkoznak. A magas légnymás északnyugoti Európa fölött tartózkodik.

Az idő európaszerte felhős és főképpen Oroszországban és Ném-tországban esős. A Földközi-tenger környéke nem volt esős. A hőmérséklet Közép-Europában kissé esők- kent. Konstantinápoly zivatart jelent.

Nalunk sok helyütt esett az eső az ország déli és keleti részén; a hőmérséklet súlyyodó- ben van.

Hűvös, felhős és részben esős idő vár- ható, később élenk eszaknyugoti szelekkel.

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

Október 1-én:
A szultán.
Operette.

Okt. 2-án:
Ferreoil.
— Francia dráma. —

Okt. 3-án:
Figaro házassága.
— Vigjáték. —

Okt. 4-én:
Fanchon asszony leánya.
— Operette. —

Okt. 5-én itt először:
Az ujhonpolgár.
— Énekes bohózat. —

Okt. 6-án:
Szigetvári vértanuk.
Történeti dráma.

Okt. 7-én, itt először:
A kis alamuszi.
— Bokor J. operetteje. —

Közgazdaság.

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos jegyzések szeptember 29. — Buza ósre 6.21 pénz, 6.22 áru. tavaszra 6.70 pénz, 6.72 áru. tengeri 1894.máj.—jun.-ra 5.76 pénz, 5.78 áru. Zab tavaszra 6.01 pénz, 6.03 áru. káposzta- repce aug.—szept. 9.75 — 9.85 áru.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelősszerkesztő és lapkiadó: **Kösa Barna**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal foter 1828.)

**Az „István” gőzmalom társulat
GYÁRTMÁNYAINAK
ARJEGYZÉKE**

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított, s 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladást fizetési és szállítási módokat tartalmazó egyezménynek szerinti.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL
Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

A Asztali dara nagyszemű	100 kő	13.-
B Szinte » aprószemű		12.40
1. Királyliszt		12.20
2. Lángliszt kivonat		11.60
3. Elsőrendű zsemlye liszt		11.20
4. Zsemlye liszt		10.80
5. Elsőrendű kenyér liszt		10.-
6. Közép kenyér liszt		9.40
7. Barna kenyér liszt		8.20
8. Takarmány liszt		5.40
11. Finom korpa zsákkal		4.40
12. Durva korpa zsákkal		4.20
13. Csirke buza zsákkal		3.80
14. Csirke buza zsákkal		3.60

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.
A B 0-6 számig 85 kilogramm.
7. és 8. szám 70 »
11. és 12. szám 50 »
Debreczen, 1894. szept. 16. (2.)

Székelykedést, nehézemésztést
megszünteti a **Liebe-féle Sagrada-bor** (J. LIEBE PÁL Drezda.)
Ezen italnak esszenciájában van a helyes és egészséges táplálék, mely a szervezetet megújítja, és a szervezetet megújítja, és a szervezetet megújítja.
Eredetileg kapható: 1 és 1/2 literes palackokban Dr. Rotschneek V. 37.
Emil gyógyszerkereskedés Debreczenben.

Férfi-, és fiugyermek-ruha vásárlók figyelmébe!
Őszi idény. 1894-1895. Téli idény,
NEUMANN M.

Bécsi cég.
Debreczenben, Főtér, a m. kir. főpostával szemben.

Ajánl:
cheviotból 12 frt, brünni szövethől 14 frt, tiszta gyapju szövethől 18-20 frt, Klagenfurti (Brüder Morró-féle) lodenből, zöld, barna és olajszinben 21-22-23 frt, Camgarn és más finom minőségű szövethől egész 32 forintig.
Férfi felöltők: Őszi felöltők: 13 frt, 15 frt, 18 frt, 21 frt, és feljebb.
Mencsikoffok: Pellerin gallérral vagy a nélkül 14 frt 50., 16 frt 50., 19 frt 50., 22 frt., 27 frt., egész 35 frtig.

TÉLIKABÁTOK.
14 frt, 17 frt, 20 frt, 24 frt, 28 frt, 32 frt,
egész 43 forintig.

Őszi és téli nadrágok: 3 frt 50 kr. 5 frt, 6 frt, 7 frt, 8 frt 50 kr. 10 frt 50 kr., és feljebb.

LODEN SAKÓK: melegen bélelve 11 forint és feljebb, gazdálkodóknak különösen ajánlatik.

Lovagaló öltönyök (trikótból), Vadász öltönyök, Jaquet öltönyök (adriából és cheviotból fecskeszárny façonban.) Estély öltönyök Smoking (skingking façonban.) Utazó köpenyeg (Hevelock) és minden a férfi szabóságához vágó czükkekből.

Fiu és gyermek ruhák mint mindig dus választékban.
Kész férfi ruháktárim hazánkban a legnagyobbak, e téren elsőhelyet foglalok el. A ruhák s szabásuk kifogástalan és csakis tartós szövethől lesznek feldolgova, a határozott árak minden darabon számszámjegyekben ki vannak tüntetve és mindenki jutányosan és jól lesz kiszolgálva, a miről is az 1845. év óta fennálló üzletünk jó hírneve kezeskedik.

Telefon 170. szám.
Saját raktárak:

- Bécs, VI: Mariahilfersstrase 35. sz.
- Bécs, I: Kärthner strasse 31. sz.
- Bécs, IV: Wiedner Hauptstr 8. sz.
- Nagyvárad, Bémer-tér, kishid főreal, Lévy ház.
- Arad: Andrásy tér 9 sz.
- Temesvár: Hunyady utca. 64 sz.
- Zágráb: Grand Hotel
- Fiume: Tengerpart

Pancsova, Ujvidék, Sarajevó, Sófia, Triest.
Képviselője: **Deutsch Ignác.**

Van szerencsém a nagy érdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **Pacelt János** cégnél 8 évi üzletvezetői működésem után kiléptem. Folyó évi július hó 1-ől a **Margit fürdő kertész-tel-**pet bérbe vettem, továbbá a legelsőbb rendű külföldi kertészekkel összekötésbe léptem, azonkívül pedig
DEBRECZENBEN a főtéren, 1901 sz. a,
Steinfeld Antal ur házában, Faller Gyula úszomszédságában, egy izlésesen berendezett
VIRÁG-ÜZLETET
JANATKA ALAJOS cég alatt
nyitottam, hol megrendelhető jutányos árak mellett:
élő virág csokrok, koszorúk, mellcsokrok
fejdíszek, virág kosarak, virág lant, jardiniere,
Makart rendezetek, makart díszítmények stb. Szobai növények: Pálma, Dracanea, Camélia, Azalea, Rhododendron, Aucuba stb. Harlemi Jácint hagyma korai hajításra.
Kertek rendezését és minden e szakmába vágó munkákat elvállalok.
Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.
Jó csomagolásért a felelőséget elvállalom.
Magamat a n. é. közönség jóindulatába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel
JANATKA ALAJOS,
mű- és kereskedelmi kertész.

Huzás feltétlenül
október 16-án
Lembergi kiállítás
Sorsjegyek á. **1 frt.**
Főnyer. 60.000 frt.
11 sorsjegy 10 frt —
6 sorsjegy 5 frt 50
Díjmentes és huzásjegyzékért 20 krajczár beküldendő.
Kapható: A lemergi országos kiállítás sorsjegy-irodájában Bécs, Bartenstein-utca 4.
(376)

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán külföld:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 » — »
Negyedévre 2 » 50 »
Egy órá 1 » — »
Egyes szám 4 kr.
A lap szellemi részét illető minden közö-
mény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
bírmasatra küldendő.
Előfizethető helyben:
Feltölti K. Lajos könyvkereskedésében
és a kiadóhivatalban (Főter 1828. sz.)
szállt.

Fölhívás előfiz

A „DEBRECZEN” h. folyamának negyedik évfolya-
tóber hóval kezdődik, előfizet-
fölkérjük t. előfizetőinket elő-
tására, valamint mindazokat, a-
vannak, e határelekek szives k-
A „DEBRECZEN” elő-
Egy évre 20 korona
Fél évre 10 korona
Negyedévre 5 korona
Egy órá 2 korona
Netaláni tévedések el-
kérjük a vidéki t. előfizet-
fizetéseiket egyszerűen e-
veskedjenek beküldeni: a-
kiadó-hivatalának, Debrecz-
A „DEB-
szerkesztőségé

Sérthetetlen

(Ol.) Aki a népet, a földmivelő népet ismeri, tudni fogja, hogy az takar-
kel bir; minden vágya a-
sul, hogy öreg napj irat-
karithasson, amiből egy-
hessen magának. — Tudj-
egy nemzet a takarékos-
leszi, az vagyonosodás-
tosítja, mely nélkül nem-
hetik ki önálló, hatalmas-
ményeivel lépést tartó-
zetté.

Mi azt mind tudjuk is, hogy azok a mind-
Lloydban inkább azon-
jon illik-e kezlyüsön, va-
czán járn, mintsem azo-
mily módon, mily eszkö-
vajudó és már-már hant-
ságon, vagy a véres vé-
szegény földmives népo-
őket a végromlástól u-
védeni.
Ki a nemzet? —
gasabb osztály, mely-

A „DEBRECZEN”

A kongresszus Belgrád és t.
— A „Debreczen” eredet-
I.
A VIII. kongresszus t.
mert nemcsak elméletileg,
szolgálat utmutatásul, miké-
halál ellen; egyben igazol-
got, hogy hiu minden elm-
korlat ér valamit, mert mi-
elhangozott a „La lutte co-
meddó értekezés, addig a-
nyadi Janos» telep, Tata,
ligeti iparcsarnok, Belgrá-
fehér asztalainál megtar-
korlatilag igazoltak, hogy
sikeresebben védekezhett-
lal. Egyszóval a közönség
a latin konyhát. Balaion
megkísértette szeretetrem-
hér Ipoly főpát, hogy
konyhát, de nem birt az
magamagát, mert ámbár
latinsággal köszöntötte fe-
pás fogas, a jó badacson-
tultett minden klassziku-
hányással illette a vet-
kongresszust, mondván,
many nyelve a latin, mi-
felolvasást sem hallott,
franciáit, angolt és n-
jól! Mert a tudomány
csak azóta közkinccs, m-
apolják. A pártian fényü-
művészestély után, a h-
utra vett napernyőm-
kábátom ő s s z e t a p-
francia kollegáimól m-